

ÅRSRAPPORT 2019

Hyggelig aktiviteter, synliggjøring og samarbeid var sentralt i FFPs arbeid for pårørende til innsatte også i 2019.

INNHALDSFORTEGNELSE

Presentasjon av For Fangers Pårørende (FFP)	s. 3
--	------

Del 1 • Aktivitetsrapport 2019

1.1 Praktiske forhold	s. 4
1.2 Tilbud til pårørende	s. 5
1.3 Samarbeid med kriminalomsorgen	s. 11
1.4 Referansegrupper, nettverk og samarbeid	s. 15
1.5 Konferanser og annen deltakelse	s. 16
1.6 Politisk arbeid	s. 18

Del 2 • Prioriteringer i 2020

2.1 FFPs lokaler	s. 20
2.2 FFPs tilbud til pårørende	s. 20
2.3 Samarbeid med kriminalomsorgen og andre	s. 21
2.4 Politisk arbeid	s. 22
2.5 Koronasituasjonen	s. 22

Del 3 • Regnskap og budsjett

3.1 Regnskap 2019	s. 24
3.2 Budsjett 2020	s. 25

Vedlegg

Revisjonsberetning for 2019	s. 26
-----------------------------------	-------

PRESENTASJON AV FOR FANGERS PÅRØRENDE (FFP)

FAKTA OM FFP

FFP er en landsdekkende, frivillig organisasjon etablert i 1992. FFP har hovedkontor i Oslo og lokalavdelingen FFP Trøndelag i Trondheim. FFP har et styre som skal bestå av fem til syv medlemmer, der minst halvparten bør ha pårøndererfaring. FFP mottar driftsstøtte fra Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) og er for øvrig finansiert via prosjektmidler fra ulike departementer, direktorater, stiftelser, fond og legater.

FFPs viktigste arbeidsoppgaver:

- Gi støtte og råd, samt tilby ulike aktiviteter til pårørende
- Samarbeide med kriminalomsorgen for å bedre pårørendes situasjon
- Synliggjøre pårørendes situasjon gjennom prosjekt- og informasjonsarbeid

STØTTE OG RÅDGIVNING TIL PÅRØRENDE

Det meste av kontakten med pårørende foregår via telefon, epost, chat og rådgivningsamtaler i våre lokaler. I tillegg arrangerer FFP ulike treff og aktiviteter, tilbyr samtaleterapi, kultur- og ferietilbud, samt egne tilbud for barn og unge gjennom FFP Ung. FFP får henvendelser fra hele landet. Pårørende til domfelte og varetektsfengslede innenfor alle lovbruddskategorier tar kontakt. Det er i hovedsak kvinner som tar kontakt med oss, og spesielt mødre og partnere til innsatte.

Saker

De fleste pårørende som tar kontakt med FFP trenger å snakke om problemstillinger knyttet til fengslingen og sin situasjon som pårørende. Mange tar kontakt for å få informasjon om fengsler, straffegjennomføring i samfunnet, regelverk, lover og rutiner.

Noen vanlige tema:

- *Økonomi.* Fengsling fører ofte til en svært vanskelig økonomisk situasjon for familien, både fordi gjenværende omsorgsperson ikke regnes som aleneforsørger etter trygdlovreguleringen og fordi pårørende ofte får store kostnader knyttet til reise for å besøke i fengsel. Mange pårørende tar opp problemstillinger knyttet til betaling av husleie og regninger som kommer til den innsatte under soning.
- *Barn.* Temaer som ofte tas opp er om barn bør få vite om straffegjennomføringen, hva man skal fortelle og om barn bør besøke i fengsel. Det er også en problemstilling om barn har behov for å vite om dommen når forelderen soner hjemme.

- *Helse.* Mange pårørende forteller om helsemessige konsekvenser av det å være pårørende. FFPs undersøkelse *Helse og livskvalitet blant fangers pårørende* (FFP 2007) viser at nesten halvparten av de pårørende oppgir at deres helse er blitt dårligere som følge av fengslingen.
- *Utvvisning.* Pårørende med familiemedlemmer som står i fare for å bli utvist fra landet etter soningen kan være i en spesielt vanskelig situasjon preget av bekymring og uvisshet.
- *Varetekt.* Varetektstiden er for mange den vanskeligste tiden, da man ofte har mange spørsmål og tiden er preget av uvisshet og uforutsigbarhet.
- *Seksuallovbrudd.* FFP har de siste årene opplevd en økning i henvendelser fra pårørende til seksuallovbruddsdømte. Mange sliter med å forstå det som har skjedd, bekymrer seg for framtida og kan være redd for fordømmelse fra andre.

SAMARBEID MED KRIMINALOMSORGEN

En annen av FFPs hovedoppgaver er å synliggjøre pårørendes situasjon overfor kriminalomsorgen og formidle hvordan pårørende opplever møtet med fengselet eller annen straffegjennomføring. FFP ønsker å bidra til bedre kontaktmuligheter og bevisstgjøring om pårørendes situasjon hos ansatte i fengsler og friomsorg. FFP deltar på samarbeidsmøter i kriminalomsorgen, holder foredrag og bidrar på informasjonsmøter for pårørende i fengslene. FFP deltar jevnlig på møter for innsatte der tema for eksempel kan være kontakten med pårørende eller barnas situasjon

SYNLIGGJØRING OG INFORMASJONSARBEID

FFP arbeider for å synliggjøre pårørendes situasjon blant annet overfor ulike departementer, direktorater, politikere, barnevern og familievern, barnehager, skoler, BUP, NAV, ulike organisasjoner, advokater og politiet.

Gjennom ulike prosjekter arbeider FFP for å innhente mer kunnskap og synliggjøre aktuelle problemstillinger knyttet til det å være pårørende. FFP utvikler også diverse informasjonsmateriell. Som en del av informasjonsarbeidet inngår også undervisning, foredragsvirksomhet, publisering av artikler, mediekontakt og veiledning av studenter.

DEL 1: AKTIVITETSRAPPORT 2019

1.1 PRAKTISKE FORHOLD

Styret

Fra årsmøtet i mars 2019 besto styret av følgende personer: Styreleder Roger Stubberud, Sissel Lyngvær, Morten Nystrøm, Ingjerd Hansen, Abdullahi Dahir og Channeh Maram Joof. Det ble avholdt fire styremøter i 2019. Styret har ikke mottatt honorar.

Ansatte

FFP i Oslo har i 2019 bestått av daglig leder Hanne Hamsund, seniorrådgiver Bente C. Grambo og seniorrådgiver Anne Berit Sandvik. Rådgiver Marte Blakstad Lehn gikk ut i foreldrepermisjon i juli og rådgiver Kitty Byng kom tilbake fra foreldrepermisjon i august. Foziya Awol og Mohamed Abdirashid begynte i FFP 1. oktober i prosjektstillinger som henholdsvis minoritetsrådgiver og barne- og ungdomsrådgiver. FFP Trøndelag har bestått av avdelingsleder Kjersti Holden, rådgiver Anne Gro Gullvik Frøiland og rådgiver Mali Anden.

De ansatte i FFP har fagbakgrunn fra kriminologi, psykologi, barnevern, sosialt arbeid, utviklingsstudier, pedagogikk, helsefag og juss.

Bemanningen i FFP har i 2019 vært 6,3 årsverk, henholdsvis 4 i Oslo og 2,3 i Trondheim.

I tillegg til arbeidsgruppa i Oslo var Younes Moe engasjert i aktivitetene til FFP Ung. FFP har også i 2019 gitt pårørende tilbud om individuell terapi hos gestaltterapeut Lill Hallbäck.

Ansatte fra FFP, Bente C. Grambo, Marte Blakstad Lehn, Anne Berit Sandvik, Hanne Hamsund, Kjersti Holden og Mali Anden, er klare for årsmøte 2019.

Sosialkonsulent fra Ringerike fengsel, Ingunn Helgesen, og familierapeut og prosjektleder, Nina Morseth Lauritzen, fortalte årsmøtet om erfaringer fra prosjektet familiesamtaler i fengsel.

Finansiering

- Fra Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) mottok FFP kr 3 000 000 i driftsstøtte
- Fra Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) mottok FFP kr 1 800 000 til arbeid for barn og unge med foreldre i fengsel i Oslo og Trondheim
- Vi mottok kr 165 000 fra Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) til det første året av et treårig minoritetsprosjekt.
- Fra Extrastiftelsen (nå Stiftelsen Dam) mottok vi kr 577 500 til sammen til to prosjekter; en chat-tjeneste for pårørende og tiltak for pårørende i Nord-Norge
- Vi mottok kr 99 000 i driftsmidler fra Oslo kommune, Velferdsetaten
- Vi mottok kr 200 000 til et minoritetsprosjekt fra Oslo kommune, Enhet for mangfold og integrering
- Fra Kompetansesenteret for kriminalitetsforebygging mottok FFP kr 200 000 til kriminalitetsforebyggende arbeid for barn og unge og 200 000 til et filmprosjekt i samarbeid med Sanden Media.
- Fra Scheiblers legat mottok vi kr 200 000 til revisjon og trykk av informasjonsmateriell
- Til ferietilbud for barn, unge og familier mottok FFP kr 60 000 fra Bergesenstiftelsen og kr 50 000 fra Anthonstiftelsen
- FFP Trøndelag mottok kr 40 000 i driftsmidler fra Trondheim kommune, og kr 20 000 fra lmdi/Trondheim kommune til et minoritetsprosjekt
- Fra Trøndelag Fylkeskommune mottok FFP Trøndelag kr 20 000 til grupper for mødre til innsatte
- Fra Sparebankstiftelsen mottok FFP Trøndelag kr 10 000 til arbeid for barn og unge og kr 5 000 til yoga for pårørende.
- FFP fikk kr 405 669 i momskompensasjon

Utover driftsstøtten fra KDI finansieres FFP altså via flere ulike prosjektmidler, fond og legater. I 2019 sendte vi til sammen 30 søknader, og fikk innvilget 17 av disse, helt eller delvis. Vi fikk innvilget i alt kr 3 646 500 i tillegg til støtten fra KDI for 2019. Tusen takk til alle som har støttet FFP og gjort det mulig å gjennomføre vårt arbeid og våre prosjekter!

Lokaler

FFP har i over 20 år leid lokaler av Vernelagsstiftelsen (tidligere Stiftelsen Nordal Bruns gate) i Nordahl Bruns gate 5 i Oslo. Vernelagsstiftelsen solgte gården sommeren 2019, og FFP flyttet fra lokalene i oktober. Vi flyttet til midlertidige lokaler i St. Olavsgate 21B, og videre til endelige lokaler i St. Olavsgate 21A i februar 2020. Både lokalene i 21B og 21A er eid av Heimstaden AS. Samlet kostet leie av lokaler i Oslo kr 196 269 i 2019. FFP Trøndelag har lokaler i Kjøpmannsgata 23 i Trondheim, som er eid av Strinda Eiendom AS. FFP Trøndelag sin husleie i 2019 var kr 143 968.

Regnskap og revisjon

Jan Bruserud i revisjonsselskapet J. Bruserud & Co AS har også i 2019 revidert FFPs regnskap, og Petter Arnelid har vært FFPs regnskapsfører.

Grafisk arbeid

FFP har benyttet grafisk designer Lars Schrøder til arbeidet med vår årsrapport og informasjonsmateriell i forbindelse med *Hjerte for barna - aksjonen*. Grafisk designer Julie Wennesland har hatt layout på FFPs nyhetsbrev i 2019.

Farvel til Nordahl Bruns gate 5

Etter over 20 år i Nordahl Bruns gate 5, måtte FFP i 2019 finne nye lokaler. Bygget, som var eid av Vernelagsstiftelsen (tidligere Stiftelsen Nordahl Bruns gate 5), ble solgt og skulle renoveres. Med dette forsvant også en svært gunstig leieavtale for FFP. Etter flere måneder på jakt etter et nytt sted, fant vi heldigvis veldig hyggelige lokaler rett i nærheten, i St. Olavs gate 21A. De nye lokalene gir FFP muligheten å vokse som organisasjon og møtested, både for pårørende, samarbeidspartnere og for oss som jobber her!

Flytteprosessen i seg selv tok også opp mye tid for FFP i 2019. Først med utflytting fra Nordahl Bruns gate i oktober, der nye og gamle ansatte kastet seg over 20 års oppsamlet historie og sorterte, kastet og pakket. Så gikk turen innom midlertidige lokaler i St. Olavs gate 21B, hvor vi var til over nyttår, før vi endelig pakket sakene våre for godt, og kom på plass i nye lokaler i St. Olavs gate 21A, i februar 2020.

Det satt mye historie i veggene i Nordahl Bruns gate. Nå skal vi lage ny historie i St. Olavs gate!

På flyttefot.

1.2 TILBUD TIL PÅRØRENDE

FFP har også i 2019 hatt et variert tilbud til våre brukere. Alle FFPs tilbud er gratis for pårørende.

FFPs tilbud til pårørende

- Landsdekkende rådgivning på telefon, e-post og Messenger
- Chat for barn, unge og voksne
- Aktiviteter og samtaler for barn og unge i FFP Ung
- Individuelle samtaler og familiesamtaler
- Tilbud om tolk i rådgivende samtaler med oss
- Treff for foreldre til innsatte
- Treff for unge voksne
- Pårørendetreff
- Temakvelder
- Kulturtilbud
- Helge- og ferietilbud
- Samtaleterapi hos gestaltterapeut (Oslo)
- Tilbud om yoga for barn og voksne (Trondheim)
- Tilbud om reflekterende familiesamtaler i samarbeid med Trondheim fengsel og Trøndelag Friomsorgskontor (Trondheim)

Telefontider i Oslo: Mandag til fredag kl. 9.00 – 15.30.
Telefontider i Trondheim: Mandag til fredag kl. 9.00 – 15.00

FFPs ansatte lager julestemning i FFPs lokaler.

Landsdekkende tilbud

FFP har tilbud om rådgivning for pårørende over hele landet via telefon, e-post, chat og Facebook. Mange har behov for informasjon om kriminalomsorgen og straffegjennomføring i fengsel og samfunn. Andre trenger først og fremst noen å snakke med. Også i 2019 har pårørende fra hele landet tatt kontakt.

FFP hadde i 2019 i alt 2334 henvendelser og deltakelser fra pårørende på telefon, aktiviteter, møter og treff. Det er flest kvinner som tar kontakt med FFP. Av de som ringer til oss er hele 88 % kvinner. Når man ser på hvilken relasjon pårørende som ringer til FFP har til den innsatte var 33 % kvinnelige partnere/tidligere partnere, 34 % var mødre, 5 % var døttre av en innsatt, 8 % var fedre og 20 % hadde andre relasjoner til den innsatte, som søsken, venn og besteforelder.

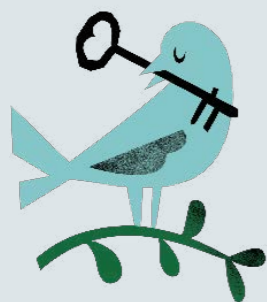
FFPs hjemmeside

På FFPs hjemmeside, www.ffp.no, tar vi opp aktuelle tema og problemstillinger. Siden har blant annet en oversikt over FFPs tilbud og aktiviteter samt tilgang til informasjonsmateriell og filmer. Hjemmesiden har en egen side for barn og unge.

Chat for barn, unge og voksne

FFP åpnet sommeren 2018 en chat der barn, unge og voksne kan stille spørsmål eller ta opp problemstillinger med rådgivere i FFP. Mange pårørende tar kontakt med FFP via telefon, epost og Facebook, men for noen kan det oppleves enda enklere å snakke med oss via chat. Chatten er anonym, og det er primært voksne som har benyttet chatten så langt, men barn og unge er også velkommen til å chatte med oss. Med støtte fra Extrastiftelsen (nå Stiftelsen Dam) utvidet vi tilbudet til tre dager i uka i 2019.

Åpningstid for chatten har i 2019 vært 09.00 til 16.00 på tirsdager og onsdager og 12.00 til 20.00 på torsdager.

Følg FFP på Facebook og Instagram

På FFPs Facebookside kan pårørende og andre interesserte følge med på aktuelt nyhetsstoff og aktiviteter for pårørende. FFP har også en egen, lukket gruppe for pårørende på Facebook. I 2019 opprettet vi også en Instagramkonto rettet mot barn og unge.

Kinogave

FFP har de siste fire årene invitert pårørende over hele landet på kino i romjula. I julen 2019 delte vi ut 234 billetter, og 66 familier fra hele landet hadde en hyggelig opplevelse på kino.

Tilbud for pårørende i Oslo

FFP gjennomførte flere ulike aktiviteter og treff for pårørende i 2019. Vi hadde jevnlig kveldstreff for foreldre til innsatte samt for unge voksne pårørende. Vi hadde tilbud om flere formiddagstreff og hadde strikkekveld, påskelunsj og førjulslunsj, juleverksted sammen med FFP Ung og julekonsert med Oslofilharmonien. Vi så også forestillingene *De urørlige* og *What is love?* på Oslo Nye Teater. Vi får mange positive tilbakemeldinger fra pårørende som setter stor pris på å delta på FFPs ulike tilbud. Mange setter pris på fellesskapet gjennom FFP, muligheten til å oppleve ulike kulturtilbud og det å møte andre i en liknende situasjon.

Samtaleterapi for pårørende

Takket være støtte fra Den Norske Frimurerordenen kunne FFP også i 2019 gi pårørende et tilbud om individuell terapi hos gestaltterapeut Lill Hallbäck. Mange pårørende er svært takknemlige for dette tilbudet, og har stort utbytte av timene.

Ferie i Kragerø

FFP arrangerte også sommeren 2019 en vellykket ferietur for pårørende til Kragerø. Vi var i år 24 deltakere og tre ansatte fra FFP. Flertallet av familiene har vært med på tidligere ferieturer med FFP, men for

noen var dette første gang. Både voksne og barn fikk god kontakt på tvers av alder og tidligere bekjenskaper. Det deltok flest barnefamilier, noen ungdommer med foreldre samt noen unge voksne. Barna og ungdommene lekte sammen, snakket og delte tanker om det å ha et familiemedlem i fengsel. De ansatte fra FFP fylte rollen som reiseledere, aktivitetsledere og samtalepartnere for deltakerne, og arrangerte ulike utflukter og aktiviteter. Også i år dro vi på båttur til Jomfruland hvor vi hilste på dyr på besøksgården og tilbragte noen timer på stranda. Vi arrangerte også en egen samling for barna og ungdommene der vi viste filmen *Du velger selv* og hadde samtale om det å ha et familiemedlem i fengsel. Ferieturen til Kragerø er støttet av Anthonstiftelsen og Bergesenstiftelsen.

Også i 2019 kunne barn og voksne nyte sol, hav og hyggelig samvær på ferietur til Kragerø.

FFP Ung

FFP Ung er FFPs barne- og ungdomstilbud. Gjennom FFP Ung får barn, unge og deres foreldre og nettverk tilbud om støtte og rådgivning via telefon, e-post, chat og gjennom samtaler på kontoret i Oslo og Trondheim.

FFP Ung gir også barn, unge og familier tilbud om et møtested der de kan treffe andre i en liknende situasjon, og delta i ulike aktiviteter. En svært viktig del av arbeidet i FFP Ung er å gi støtte til foreldre for at de skal kunne mestre den vanskelige situasjonen familien og barna ofte har kommet i. FFP Ung har en egen side på FFPs hjemmeside, med informasjon rettet mot barn og unge med et familiemedlem i fengsel. FFP Ung var i 2019 primært finansiert av Barne- ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) og Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI).

Engasjerte barn i FFP Ung hadde mange spørsmål til ordføreren under omvisning på Oslo rådhus.

FFP gjennomførte mange aktiviteter for barn, unge og familier i 2019. Vi var på Disney on Ice i Oslo Spektrum, spilte bowling og spiste pizza, var på minigolf, lagde cupcakes, besøkte Ordfører Marianne Borgen på Oslo rådhus og var på Tusenfryd. Vi var også på kino, lekte på Eventyrfabrikken, hadde juleverksted hvor vi laget julepynt og små gaver og vi så forestillingen *Snøfall* på Oslo Nye Teater. Høsten 2019 fikk vi også besøk av Fantorangen fra NRK Super som sammen med Røverradioen ville snakke med barn for å høre hva slags spørsmål de gjerne skulle ha stilt sine fengslede foreldre.

Mange av barna i FFP Ung syntes det var stor stas å hilse på Fantorangen!

Fantorangen og Kitty Byng, rådgiver i FFP Ung.

FFP har fått ny minoritetsrådgiver

I 2019 mottok FFP midler til et prosjekt med fokus på minoritetsarbeid fra Oslo kommune, Enhet for mangfold og inkludering, samt til et treårig prosjekt om minoritetsarbeid fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir). Dette ga FFP muligheten til igjen å ansette en minoritetsrådgiver, noe vi ikke har hatt siden minoritetsprosjektet vi gjennomførte fra 2014 til 2017. FFPs nye minoritetsrådgiver, Foziya Awol, er samfunnsviter og har lang erfaring fra arbeid med etniske minoriteter og andre utsatte grupper.

Gjennom minoritetsprosjektene ønsker vi å nå ut til flere pårørende med minoritetsbakgrunn, blant annet ved å knytte kontakt med ulike innvandrer miljøer og aktuelle organisasjoner, og å være til stede i besøksavdelingene i fengsler for å fortelle besøkende med minoritetsbakgrunn om FFP og våre tilbud. Støtten til FFPs minoritetsprosjekter gjør at vi kan videreføre FFPs arbeid med å kartlegge særlige utfordringer og behov som pårørende med minoritetsbakgrunn kan ha, og å formidle informasjon om dette til kriminalomsorgen og hjelpeapparatet.

Det treårige prosjektet finansiert av Bufdir har et særskilt fokus på barnevernet. Flere pårørende som er i kontakt med barnevernet gir uttrykk for at de synes dialogen med barnevernet kan være vanskelig og utfordrende. Målet med prosjektet er å bidra til å spre kunnskap om barnevernet blant pårørende, og å belyse perspektiver ved pårørendes situasjon overfor barnevernet.

Foziya Awol er FFPs nye minoritetsrådgiver.

Tilbud for pårørende i Trøndelag

FFP Trøndelag har hatt mye pårørendeaktivitet i 2019. Avdelingen har hatt tilbud om rådgivning på telefon, e-post og chat samt individuelle samtaler og familiesamtaler med rådgiver. Vi har også tilbudt kulturelle opplevelser og ulike aktiviteter for pårørende. Det har vært flest fellesaktiviteter for både voksne og barn, i tillegg til enkelte aktiviteter kun for voksne.

Aktiviteter for barn og familier

Vi har vært på kino og sett *Drage treneren 3* og hatt vinterferieaktivitet med aktivitetssløype og tur til Peppes Pizza. Rush trampolinepark og piknik med sjongleringskurs var populære aktiviteter for både store og små. Tradisjonen tro var vi på sommerteateret på Munkholmen og så *Annie* satt opp av BUL Nidaros. Høsten startet med sanketur på Lian i regi av Vill Mat og fortsatte med tur til klatreparken Høyt & Lavt. Vi var også på malekurs med Liljas kurs og atelier og arrangerte kreativt verksted hvor vi blant annet laget julekort og honninglys. Før jul så vi den populære *Fjøsniisseforestillinga* på Voll gård. Vi spiste julegrøt, hilste på dyrene på gården, og fikk en tur med hest og slede i det fine snøværet. Vi har også hatt tilbud om yoga for barn og foreldregruppe for de som fulgte barna.

FFP Trøndelag var på sanketur med Vill Mat og lærte om spiselige vekster.

Aktiviteter for voksne

Vi har vært på kammerkonsert i regi av Trondheim Symfoniorkester, deltatt på blomsterdekorasjonskurs hos Strå Blomsterverksted og sett stykket *Dødsdansen* på Trøndelag Teater. Vi har også hatt tilbud om yoga og hatt foreldretreff for foreldre til innsatte.

Tilbud om gratis kinobilletter og fotballkamp på Lerkendal

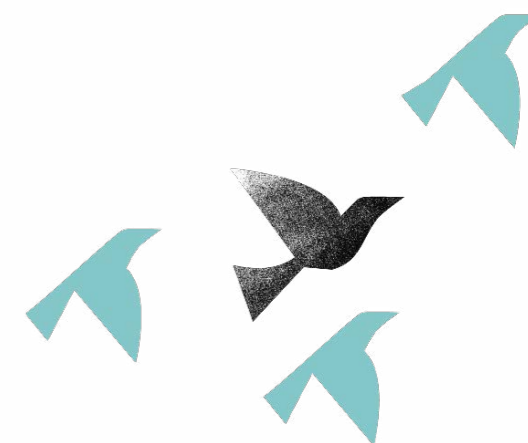
FFP Trøndelag har også i år hatt tilbud om gratis billetter til kino. Selv om det ikke er så mange som bruker tilbudet, får vi hyggelige tilbakemeldinger fra de som benytter seg av muligheten til å få billetter. I år har vi også hatt muligheten til å skaffe billetter til Rosenborg sine hjemmekamper.

Familiesamtaler i Trondheim fengsel og Trøndelag Friomsorgskontor

FFP og Trondheim fengsel har siden 2014 sammen gitt et tilbud om familiesamtaler i Trondheim fengsel. Fra 2019 ble tilbudet utvidet til også å gjelde Trøndelag Friomsorgskontor. Ønsket er å gi familiene hjelp til å snakke sammen i en vanskelig livssituasjon ved hjelp av samtaleformen reflekterende team.

Pårørende med minoritetsbakgrunn

FFP Trøndelag har hatt tilbud om kurs for pårørende med minoritetsbakgrunn som har familiemedlem i fengsel og gir tilbud om tolk ved behov. Vi har orientert om vårt tilbud på servicetorg og i møte med fengslene, friomsorgen, politiet og samarbeidspartnere, stått på flere stands og delt ut informasjonsmateriell på flere språk.

Tilbud for pårørende i Nord-Norge

FFP fikk i 2019 støtte fra Extrastiftelsen (nå Stiftelsen Dam) til prosjektet *Støtte til innsattes pårørende i nord*. FFP har besøkt fengslene i Bodø, Tromsø og Vadsø og samtidig arrangert pårørendetreff, individuelle samtaler og fagmøter i disse byene samt i Alta. Vi ønsket å nå ut med informasjon om FFPs tilbud til pårørende. Vi hadde også et mål om å finne lokale kontaktpersoner som kunne tilrettelegge for selvhjelpsgrupper eller pårørendetreff samt lokale aktiviteter. I etterkant av besøket i Bodø ble det arrangert flere pårørendetreff i samarbeid med Kirkens Bymisjon i Bodø.

Øverst: Avdelingsleder i FFP Trøndelag, Kjersti Holden, utenfor Vadsø fengsel. Gjennom prosjektet *Støtte til innsattes pårørende i nord* besøkte FFP også fengslene i Bodø og Tromsø.

Nederst: Engasjerte deltakere fra Tromsø kommune, Tromsø fengsel og Røde Kors-visitører deltok på fagmøte og fikk høre om FFPs arbeid og pårørendes situasjon.

Tilbud for pårørende i Bergen

FFP gjennomførte i 2018 for første gang aktiviteter for pårørende i Bergen, og vi er svært glade for at vi også i 2019 kunne gjennomføre flere treff og aktiviteter i Bergen. Vi var i Bergen tre ganger og inviterte pårørende til Rush trampolinepark, til temakveld med barneansvarlig i Bergen fengsel og vi så forestillingen *Wendy og Peter* på den Nasjonale Scene og spiste pizza på Peppes etterpå. Vi hadde også tilbud om individuelle samtaler med rådgiver, og flere pårørende benyttet dette tilbudet. Vi har fått mange positive tilbakemeldinger fra pårørende i Bergen som sier at det betyr mye for dem at FFP kommer fra Oslo for å gjennomføre disse tiltakene. Det å få mulighet til å treffe andre og å ha samtale med rådgiverne bidrar til å lette en vanskelig livssituasjon.

Pårørende til dømte for seksuallovbrudd

De siste årene har det vært en stor økning i andelen innsatte som soner for seksuallovbrudd. FFP får mange henvendelser fra pårørende til seksuallovbruddsdømte, som ofte har en spesielt vanskelig situasjon. Mange er redde for fordømmelse, lurer på hva de skal fortelle barna, er urolige for framtida og bekymret for hvordan den innsatte har det i fengselet. Noen er pårørende både til den som er utsatt for overgrep og den som har begått overgrepet, noe som kan gjøre situasjonen ekstra vanskelig.

Vi i FFP har de siste årene styrket vår kunnskap og kompetanse på området. I 2019 deltok vi på flere konferanser om temaet, og har hatt samarbeidsmøter med bl.a. Senter mot incest og seksuelle overgrep (SMISO) og Barnehuset Trondheim. I møter med kriminalomsorgen og samarbeidspartnere, tar vi opp situasjonen for seksuallovbruddsdømte og deres pårørende.

Fra 2016 til 2019 har FFP sittet i styringsgruppa for BASIS-prosjektet, et treårig samarbeidsprosjekt mellom kriminalomsorgen, Oslo Universitetssykehus og Helse Sør-Øst. Formålet har vært å tilby et behandlingsopplegg for visse grupper innsatte dømt for seksuallovbrudd, samt å bidra til økt kunnskap. Avslutning av prosjektperioden ble markert med konferanse og lansering av en rapport, der FFP også bidro med en tekst om pårørende. BASIS (nå *Behandling av seksuallovbruddsproblematikk i spesialisthelsetjenesten*) er et samarbeid mellom Kriminalomsorgen og de regionale helseforetakene og skal nå etableres i alle helseregionene, og FFP sitter i regional prosjektgruppe i Region Midt. FFP har også bidratt med tilbakemeldinger og innspill til Helsedirektoratet

i forbindelse med utvikling av et nytt lavterskeltilbud rettet mot personer som er i fare for å begå overgrep mot barn. Tilbudet retter seg også mot pårørende.

1.3 SAMARBEID MED KRIMINALOMSORGEN

Samarbeid med fengslene og kriminalomsorgen er en sentral arbeidsoppgave for FFP. Det er viktig å formidle til fengslene hvordan pårørende opplever møtet med fengselet og hvor stor betydning holdninger hos de ansatte og besøksforholdene har for pårørendes opplevelse av besøk og kontakten med den innsatte. FFP sender jevnlig ut informasjonsmateriell og nyhetsbrev med oversikt over tilbud til pårørende til alle landets fengsler. FFP har jevnlig kontakt med fengslene i Oslo- og Trondheimsområdet gjennom blant annet møter med ledelsen, deltakelse på servicetorg for innsatte og ved å dele ut informasjonsmateriell til besøkende i besøksavdelingen. Vi har også jevnlig kontakt med barneansvarlige i mange av landets fengsler.

Vi har i 2019 besøkt følgende fengsler:

Halden fengsel. Samarbeidsmøte samt deltakelse på treff i pappagruppa.

Ringerike fengsel. Jevnlige samarbeidsmøter, samt deltakelse på servicetorg for innsatte. Vi har også hatt «kontordag» i fengselet der vi hadde individuelle samtaler med 13 innsatte, og vi var på fagkafé der vi hadde samtaler med alle aspirantene i fengselet.

Ila fengsel. Jevnlige samarbeidsmøter med leder for besøksavdelingen og barneansvarlig samt deltakelse på servicetorg.

Romerike fengsel, Ullersmo avdeling. Deltakelse på servicetorg for innsatte.

Romerike fengsel, Kroksrud avdeling. Deltakelse på servicetorg for innsatte samt åpen familiedag.

Trondheim fengsel, avd. Nermarka. FFP er fast deltaker på servicetorget som arrangeres en gang i måneden. Vi har også hatt jevnlige samarbeidsmøter med ledelsen og har arrangert pappagruppe sammen med sosialkonsulent og barneansvarlig. Vi har også hatt møte med tilbakeføringskoordinator.

Trondheim fengsel, avd. Leira. Samarbeidsmøte med leder og samarbeidsmøte om reflekterende familiesamtaler med sosialkonsulenter og fengselsbetjent.

Trondheim fengsel, pappagruppe. I samarbeid med barneansvarlig og sosialkonsulent i Trondheim fengsel arrangerte FFP gruppe for innsatte fedre. FFP bidro med vår kunnskap og erfaring om barnas situasjon og behov når foreldre sitter i fengsel.

Trondheim fengsel, avd. Kongens gate. Samarbeidsmøte med leder.

Verdal fengsel. Samarbeidsmøte med leder og barneansvarlig.

Bodø fengsel. Møte med leder, barneansvarlig, sosialkonsulent og innsatte på alle avdelinger.

Tromsø fengsel. Møte med ledelse, barneansvarlig og innsatte på alle avdelinger.

Vadsø fengsel. Møte med ledelse, barneansvarlig og en gruppe innsatte.

Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI). Møte om familiesamtaler i fengsel.

Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI). Møte blant annet om besøksmulighetene i de nye fengslene i Agder, og om kompenserende tiltak for kvinnelige innsatte når nærhetsprinsippet brytes.

Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI). Workshop med frivillige organisasjoner, direktorater og departementer om Nasjonal strategi for samordnet tilbakeføring etter gjennomført straff 2017-2021 (tilbakeføringsstrategien).

Kriminalomsorgen, region nord. Samarbeidsmøter to ganger i året. I tillegg har vi hatt planleggingsmøter med regionen og Trondheim kommune i forbindelse med planlegging av konferanse om barn som pårørende til straffedømte.

Kriminalomsorgens høyskole og utdanningscenter KRUS. Møte med KRUS og Wayback i forbindelse med utvikling av nettstedet tilbakeføring.no.

Bergen fengsel. Samarbeidsmøte med barneansvarlig.

Oslo fengsel. Informasjonsmøte for frivillige organisasjoner med ny fengselsleder.

Oslo friomsorgskontor. Konferanse og markering av avslutning for leder ved Oslo Friomsorgskontor.

Trøndelag friomsorgskontor. Møte med ledergruppa.

Aspiranter fra KRUS. To nesten ferdig utdannede fengselsbetjenter hospiterte hos FFP i to dager.

Indre Østfold fengsel, Eidsberg avdeling. Foredrag for innsatte i forbindelse med mestringskurs og deltakelse på servicetorg.

Indre Østfold fengsel, Trøgstad avdeling. Foredrag for innsatte på rusmestringsenheten.

Bredtveit fengsel. Deltakelse på motivasjonsdag for innsatte.

Søndre Vestfold fengsel, Berg avdeling. FFP hadde temakveld for innsatte.

FFPs Hjerter for barna-aksjon er et årlig innslag i kampanjen *Not my Crime, Still my Sentence* som arrangeres av COPE (Children of Prisoners Europe). FFP sender brosjyrer formet som et vaffelhjerte til alle fengslene med oppfordring om å steke vafler eller gjøre noe annet hyggelig for barn på besøk i kampanjeperioden, og vi har fått flere tilbakemeldinger om fine tiltak som er gjennomført i fengslene.

Også i 2019 oppfordret FFP fengslene til å steke vafler eller gjøre noe annet hyggelig for barn på besøk i fengsel gjennom Hjerter for barna-aksjonen i juni

Samarbeid med barneansvarlige

FFP har mye kontakt med barneansvarlige i flere av landets fengsler, både i konkrete saker og når det gjelder tilretteleggelse for barn på besøk i fengslene. Gjennom samarbeidsmøtene vi har med flere fengsler møter vi jevnlig barneansvarlige og får orientering om deres arbeid. Barneansvarlige bidrar også til å formidle FFPs tilbud til pårørende. FFP deltok også på nasjonal samling for barneansvarlige i 2019 og på samling for barneansvarlige i kriminalomsorgens region sør

Brosjyre for barn på besøk i fengsel

I samarbeid med Kriminalomsorgens høyskole og utdanningscenter KRUS utarbeidet Kriminalomsorgsdirektoratet i 2019 en ny, flott brosjyre til barn som ønsker å dra på besøk i fengsel. Alle fengslene fikk tilbud om å lage sin lokale variant av brosjyren, med egne bilder og tilpasset tekst. Brosjyren benyttes nå i alle landets fengsler.

FFP har fått komme med innspill under arbeidet. Vi synes resultatet er blitt veldig bra!

Mange engasjerte samarbeidspartnere på servicetorg i Indre Østfold fengsel, Eidsberg avdeling (Foto: Simen Rem)

Økt etterspørsel fra fengslene

FFP setter stor pris på det gode samarbeidet vi har med kriminalomsorgen og fengslene. Vårt fokus i dette samarbeidet er primært problemstillinger knyttet til pårørende. FFP opplever en stadig økning i forespørsler fra fengslene om å bidra i ulike aktiviteter for innsatte. Vi har i flere år deltatt på servicetorg. I 2019 holdt vi også mestringskurs og temakveld for innsatte og arrangerte pappagruppe i samarbeid med fengselet. I tillegg hadde vi «kontordager» i fengsel, der vi gjennomførte mange individuelle samtaler med innsatte om problemstillinger knyttet til familie og barn. FFP synes det er positivt at vi får mer kontakt med innsatte, som også formidler informasjon om våre tilbud til sine pårørende. FFP ser imidlertid med bekymring på at fengslenes etterspørsel etter tilbud utenfra øker i takt med nedskjæringer, nedbemanning og kutt i tilbud fengslene selv tidligere har hatt overfor innsatte.

Isolasjon av innsatte

Den omfattende bruken av isolasjon overfor innsatte i fengsel har vært mye diskutert de siste årene. Sosial kontakt er et grunnleggende behov for alle mennesker, og mangel på kontakt med andre kan være svært skadelig. Sivilombudsmannen slo i juni 2019 alarm om bruken av isolasjon i fengslene ved å varsle Stortinget gjennom en særskilt melding, det sterkeste virkemiddelet Sivilombudsmannen har. I løpet av de siste årene har Sivilombudsmannen besøkt 19 fengsler, og er bekymret for den omfattende bruken av isolasjon. Sivilombudsmannen refser i meldingen norske myndigheter for brudd på norske og internasjonale lover.

Isolasjon – et fengsel i fengselet

Høsten 2019 kom boka *Isolasjon – et fengsel i fengselet* (red. Rua og Scharff Smith 2019) ut. FFP bidro med et kapittel om pårørendes opplevelser når innsatte isoleres. Boka tegner et kritisk bilde av isolasjon i fengsel og arrester i Skandinavia. I boka deler flere bidragsytere kunnskap og erfaringer knyttet til isolasjon i fengsel sett fra ulike perspektiver. FFPs kapittel bygger på historier pårørende har formidlet til oss om hvordan de har opplevd situasjonen når innsatte isoleres, enten i forbindelse med varetekt eller underveis i soningen. Når den innsatte isoleres rammer det også pårørende sterkt, fordi isolasjon av et familiemedlem betyr stor grad av bekymring og ofte mangel på mulighet for kontakt. I kapittelet i boka foreslår vi ulike tiltak som kan gjøre situasjonen bedre for pårørende når innsatte er isolert, blant annet bedre rutiner for varsling og informasjon til pårørende, og at barn må få treffe sin fengslede forelder innen en uke etter pågrep og arrestasjon.

«Min sønn satt i isolasjon en lengre periode da han satt inne. Jeg hadde konstant vondt av han, meldte meg ut av det sosiale, sov ikke om natta og var deprimert hele tiden. Det kverna hele tiden rundt i hodet mitt om hvordan gutten hadde det, og om hvordan dette ville påvirke han i ettertid».

(Mor til en innsatt)

Informasjonsserie om isolasjon

Skandinavisk isolasjonsnettverk, et nettverk som retter et kritisk fokus på isolasjon, lanserte i 2019 en informasjonsserie som beskriver vanlige reaksjoner mennesker som blir isolert kan få. Serien består av brosjyrer rettet mot isolerte, ansatte, pårørende og advokater. I tillegg til informasjon om konsekvenser ved isolasjon gir brosjyren til pårørende også tips til hva som kan gjøre situasjonen lettere for dem. Pårørende kan ta kontakt med FFP for å få brosjyren tilsendt, eller se de ulike brosjyrene på hjemmesiden til Skandinavisk isolasjonsnettverk.

Skandinavisk isolasjonsnettverk har laget brosjyre til pårørende om konsekvenser av isolasjon og hva pårørende selv kan gjøre i en vanskelig situasjon.

1.4 REFERANSEGRUPPER, NETTVERK OG SAMARBEID

Forum for barnekonvensjonen. FFP er med i nettverket Forum for barnekonvensjonen. Nettverket arbeider for at barns rettigheter etter Barnekonvensjonen skal ivaretas i Norge. I 2017 ferdigstilte forumet en supplerende rapport (skyggerapport) til norske myndigheters rapport til FNs komité for barnets rettigheter. FFP bidro i arbeidet med skyggerapporten og skrev om situasjonen for barn med foreldre i fengsel og barn med foreldre som blir utvist. Våren 2018 mottok Norge de avsluttende merknadene fra FNs barnekomité, der de lister opp områder hvor FN er bekymret for ivaretagelsen av barns grunnleggende rettigheter i Norge, basert på informasjonen de fikk fra norske myndigheter og Forum for Barnekonvensjonen. Forum for barnekonvensjonen følger nå opp merknadene ved å sette fokus på hvordan Norge følger opp sine forpliktelser videre. Forumet hadde to fellesmøter i 2019.

BarnsBeste. FFP er representert i en nasjonal referansegruppe i BarnsBeste, et kompetansenettverk for barn som pårørende.

BarnsBestes minoritetsnettverk. FFP har deltatt i nettverket siden oppstart, men det ble avsluttet i 2019. Fokuset på pårørende med minoritetsbakgrunn er nå integrert i det nasjonale kompetansenettverket til BarnsBeste.

Ledernetttverk i hovedorganisasjonen Virke. FFP er med i et ledernetttverk med andre virksomheter i ideell sektor.

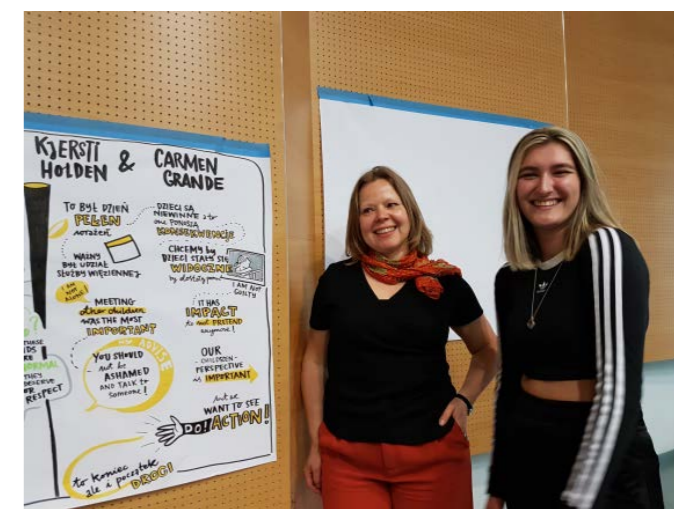
BASIS-prosjektet. FFP var, fram til prosjektets avslutning i juni 2019, brukerrepresentant i styringsgruppa for BASIS-prosjektet (Behandling av seksuallovbruddsdømte i Sør-Øst), et prosjekt i regi av Helsedirektoratet i samarbeid med Oslo universitetssykehus og kriminalomsorgen.

BASIS Helse Midt. FFP er brukerrepresentant i prosjektgruppa for BASIS - Behandling av seksuallovbruddsproblematikk i spesialisthelsetjenesten, et samarbeid mellom Kriminalomsorgen og de regionale helseforetakene om frivillig behandlingstilbud til personer som er dømt for seksuallovbrudd og befinner seg under straffegjennomføring.

Forum for mental helse, Trøndelag. FFP deltar i dette nettverket, som bl.a. samarbeider om arrangement ved Verdensdagen for psykisk helse. Vi hadde stand på Verdensdagen med markeringen «Lyspunkt i mørketida» i desember, som vi var initiativtaker til.

Europeiske nettverk

COPE. FFP er med i det europeiske nettverket Children of Prisoners Europe (COPE) som består av organisasjoner i mange europeiske land som arbeider for barn med foreldre i fengsel. FFP var på konferanse og generalforsamling i COPE i Krakow i 2019. COPE arbeider for å synliggjøre situasjonen for barn med foreldre i fengsel, og har vært en sterk pådriver for Europarådets retningslinjer for å sikre barns rettigheter og behov når foreldre fengsles. Et viktig fokus i 2019 har vært å fullføre prosjektet der retningslinjene har blitt oversatt til et barnevennlig språk. På nettverkssamlingen i Krakow deltok en ung voksen som har vært med i FFP Ung i lang tid på en workshop over flere dager sammen med barn og unge fra flere land, og hun holdt også foredrag sammen med en av rådgiverne fra FFP.

Seniorrådgiver Kjersti Holden og Carmen fra FFP Ung fortalte om FFPs arbeid med å synliggjøre barnas stemme under COPEs konferanse i Krakow.

24 timer for barn av innsatte. FFP er med i det skandinaviske nettverket 24 timer for barn av innsatte. Representanter fra justismyndigheter, barneombud og en frivillig organisasjon fra Norge, Sverige og Danmark har hatt nettverksmøter annethvert år for å sette fokus på arbeid som gjøres for barn med foreldre i fengsel. I 2019 ble også Finland med i nettverket. Vi diskuterer og deler erfaringer på tvers av land og etater, og setter fokus på arbeid som gjøres for barn med foreldre i fengsel. I 2019 møttes nettverket for sjette gang, denne gang i Stockholm. Temaet var Barnekonvensjonen og

Europarådets anbefalinger for ivaretagelse av barn med foreldre i fengsel fra 2018. Barn har grunnleggende rettigheter når det gjelder kontakt med sine foreldre. Det er viktig at kriminalomsorgen legger til rette for at disse rettighetene innfris, og at organisasjonene og barneombudene jobber for å påvirke slik at barns beste alltid skal legges til grunn i saker som gjelder barna.

Deltakere fra Sverige, Danmark, Finland og Norge ble fylt med inspirasjon etter to dager med spennende innlegg og diskusjoner i nettverket 24 timer for barn av innsatte.

Øvrig samarbeid

FFP samarbeider med andre organisasjoner og instanser i aktuelle saker, blant annet med Nettverk etter soning (Røde Kors), Wayback, Frelsesarmeen, Elevator, CRUX Kalfarhuset oppfølgingscenter, Myrsnipa (Kirkens Bymisjon), FRI Vestfold (Kirkens Bymisjon), Redd Barna, Barneombudet, JussBuss, JURK, Pårørendesenteret i Fredrikstad, Oslo og Sandnes, Flerkulturelt informasjons- og dialogsenter, Batteriet, ROS (Rådgivning om spiseforstyrrelser), SMISO (Senter mot incest og seksuelle overgrep), RVTs (Ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging, region Midt), CRUX Jarlegården, Konfliktrådet, Lærings- og Mestringscenteret KORUS, Flerkulturelt informasjons- og dialogsenter, Statens barnehus Trondheim, Blå Kors Kompasset, NKS Veiledningscenteret for pårørende, LINK Trondheim, Sosiologisk Poliklinikk, SLT-koordinator Trondheim og Politiets forebyggende enhet.

1.5 KONFERANSER OG ANNEN DELTAKELSE

Foredrag holdt av FFP

FFP har holdt foredrag flere ulike steder for å fortelle om pårørendes situasjon og FFPs arbeid:

- Foredraget *Pårørende til kvinner i fengsel* under Kvinnefestivalen i Bergen
- Innlegg i debatten *Hvorfor sone verre fordi vi er færre* under Arendalsuka
- Foredraget *A young person's perspective on coping with parental imprisonment* under konferansen *Bridging the gap: boosting the visibility, voices and cross-sectoral support of children who have a parent in prison* i Krakow, Polen.
- Foredraget *FFPs arbeid for barn av innsatte på samling i nettverket «24 timer for barn av innsatte»* i Stockholm
- Foredraget *Når du ser meg – hva gjør du?* på seminar i FO på Sundvolden
- Foredraget *Straffen rammer flere – barn og unge med foreldre i fengsel* på fagkafé hos FO i Skien
- Foredraget *Straffen rammer flere – barn og unge med foreldre i fengsel* på forskningskonferanse på Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter KRUS
- Foredraget *Pårørendes opplevelse når innsatte isoleres i fengsel* på forskningskonferanse på Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter KRUS
- Foredraget *Straffen rammer flere – når en i familien sitter i fengsel for ansatte* på Indre Østfold krisesenter
- Foredraget *Straffen rammer flere – når en i familien fengsles* på Oslo Røde Kors visitorsamling
- Foredraget *Straffen rammer flere – når en i familien sitter i fengsel* på Pårørendekonferansen i regi av Pårørendesenteret i Sandnes
- Foredraget *Straffen rammer flere – når en i familien sitter i fengsel* på Halden Røde Kors visitorsamling
- Foredraget *Fordi straffen rammer flere – når en i familien settes i fengsel* på mestringskurs for innsatte i Eidsberg fengsel
- Foredraget *Fordi straffen rammer flere – når en i familien settes i fengsel* for innsatte i rusmestringsenheten i Trøgstad fengsel
- Foredraget *Straffen rammer flere – når en i familien kommer i fengsel* på nettverksmøte/fagmøte i Bodø
- Foredraget *Straffen rammer flere – når en i familien kommer i fengsel* på nettverksmøte/fagmøte i Vadsø
- Foredraget *Straffen rammer flere – når en i familien kommer i fengsel* på nettverksmøte/fagmøte i Alta
- Foredraget *Straffen rammer flere – når en i familien kommer i fengsel* på nettverksmøte/fagmøte i Tromsø
- Foredraget *Fordi straffen rammer flere* hos Forum for mental helse, Trøndelag

I debatten «Hvorfor sone verre fordi vi er færre» under Arendalsuka, argumenterte daglig leder i FFP, Hanne Hamsund, for at det må iverksettes kompensierende tiltak som reisestøtte for pårørende, besøkshus og videosamtaler for kvinnelige innsatte som soner langt fra familien.

Deltakelse på andre konferanser og seminarer

- Kriminalpolitisk konferanse på Storefjell i regi av KROM (Norsk Forening for Kriminalreform)
- Frokostmøte, *Barn og unge som pårørende* på PiO-senteret i regi av PiO (Pårørendesenteret i Oslo)
- Kriminalpolitisk konferanse, *Hvor er vi – hvor skal vi?* på Sundvolden i regi av LO, FO og NFF
- Frokostmøte *Når sant skal sies* på Litteraturhuset i regi av Pårørendealliansen
- Debatt om budsjettkutt og innholdet i soningen i regi av JussBuss
- Konferanse *Kvinner i kriminalomsorgens ansvar* i regi av Kriminalomsorgsdirektoratet og Kriminalomsorgens Høgskole og utdanningscenter (KRUS)
- Debatt om isolasjon under lansering av temanummer om fengsel i Samtiden (nr. 4 2019) på Akershus festning
- Konferanse om *seksuallovbrudd - straff og oppfølging* i regi av Kriminalomsorgsdirektoratet og Kriminalomsorgens Høgskole og utdanningscenter (KRUS)
- Fagdag om *Seksuallovbrudd/Seksuallovbruddsdømte* i regi av Kriminalomsorgen, region sør
- Standplass på konferansen *Barn som pårørende* i regi av JobbAktiv
- Fagfrokost med lokale samarbeidspartnere hos Fri Vestfold, Kirkens Bymisjon
- Landskonferanse. *Hvordan kan hjelpeapparatet og nettverk ivareta pårørende til traumeutsatte? Kropp og mental helse* i regi av FMSO og SMISO i Trondheim
- BASIS-konferansen 2019: *Oppsummering og erfaringer fra et treårig pilotprosjekt* i regi av Helse Sør-øst, Kriminalomsorgen og Oslo universitetssykehus

- Regional konferanse: *Barn som pårørende 2019* på Scandic Hell Stjørdal i regi av Helse Midt-Norge
- *Ruskonferansen 2019: Rusta for livet* i regi av Helse Midt-Norge RHF
- Jubileumskonferansen *Det e itj nå som kjem tå sæ sjøl* i regi av Statens barnehus Trondheim.

Annen deltakelse

- Møter med Sanden Media i forbindelse med filmprosjekt om hvordan det er å vokse opp når en av foreldrene sitter i fengsel
- Møte med JussBuss i forbindelse med rettspolitisk uke, informasjon om FFPs arbeid
- Møte med Marte nettverkscenter Røde Kors for å bli kjent med hverandres arbeid
- Møter hos Virke i nettverk for ledere i frivillig sektor
- Møte i BarnsBestes nasjonale referansegruppe
- Møte i Forum for Barnekonvensjonen
- Samarbeidsmøte med Pårørendesenteret i Fredrikstad
- Oppfølgingsmøte med Seksjon for tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner og tiltak, Velferdsetaten Oslo kommune
- Møte med ADHD-foreningen for å bli kjent med hverandres arbeid
- Møte med Preus Foto for å få informasjon om fotoprojekt som kan være aktuelt for pårørende
- Studiebesøk fra Svasta Foundation i Romania som ønsket informasjon om FFPs arbeid
- Møte med pårørende angående frivillig arbeid hos FFP
- Deltakelse på ROM møtested for fagpersoner og pårørende, Lærings- og mestringscenteret KORUS
- Deltakelse i referansegruppe for studie om innsatte med utviklingshemming/kognitive vansker i regi av Kriminalomsorgens høgskole og utdanningscenter KRUS
- Frokostmøte ved Ahead of the day: Videoproduksjon på mobil
- Møte med LINK Trondheim i forbindelse med Verdensdagen for psykisk helse
- Møte for organisasjoner om IMDIs integreringstilskudd, ved Trondheim kommune
- Besøk hos CRUX Jarlegården
- Lunsjmøte med Wayback Trondheim
- Frokostseminar på Litteraturhuset Trondheim: *Slik får du starthjelp til ditt prosjekt* i regi av Extrastiftelsen
- Møter i BASIS – styringsgruppe i Oslo og regional prosjektgruppe i Trondheim
- FFP har gitt innspill til Helsedirektoratet i forbindelse med et lavterskeltilbud rettet mot personer i fare for å begå overgrep mot barn.
- Planleggingsmøter i forbindelse med konferanse om barn som pårørende i samarbeid med
- Kriminalomsorgen region nord og Trondheim kommune
- Møte med Røde Kors Nettverk etter soning i Trondheim

- Åpningsfest på Sosiologisk Poliklinikk i Trondheim
- Møter med Sosiologisk Poliklinikk angående samarbeid om politiprojekt
- Møte med Statens Barnehus i Trondheim for å bli kjent med hverandres tilbud
- Møte med leder for forebyggingsenheten i Trøndelag politidistrikt
- Stand på Nordre gate i Trondheim sentrum for å synliggjøre FFP og pårørendes situasjon
- Stand på Litteraturhuset i forbindelse med Verdensdagen for psykisk helse
- Stand på Strinda videregående skole i forbindelse med Verdensdagen for psykisk helse
- Møte på Mangfoldshuset i Trondheim for å synliggjøre FFPs tilbud
- Møte med psykolog Svein Øverland angående prosjekter og arbeid knyttet til seksuallovbrudd
- Møte med KBT – Kompetansesenter for brukererfaring og tjenesteutvikling
- Møte med Forum for psykisk helse
- Møte med fengselskontakt fra SMISO
- Høstlunsj for samarbeidspartnere hos FFP for å synliggjøre av de ulike organisasjonene og deres arbeid
- Julefrokost hos SMISO
- Stand på *Lyspunkt i mørketida* hos Forum for mental helse

Rådgiver Anne Gro Gullvik Frøiland fra FFP Trøndelag på stand for å synliggjøre FFPs tilbud.

Annet informasjonsarbeid

Formidling av materiell til skolen

FFP har et samarbeid med Subjectaid.no, et nettsted som formidler informasjonsmateriell til skoler. På Subjectaid.no kan lærere søke på tema, og få opp

materiell de kan benytte i undervisningen, enten ved å bestille gratis, skrive ut eller benytte direkte via nettstedet. FFP har heftet *Spørsmål og svar – for barn og unge med et familiemedlem i fengsel* og et undervisningsopplegg til filmen *Du velger selv* (av Kajsja Næss/Mikrofilm) tilgjengelig via Subjectaid. Det er mange lærere som har bestilt FFPs informasjonsmateriell, og vi har fylt på med nytt materiell til Subjectaid flere ganger i løpet av 2019. Dette er en god måte å nå ut til lærerne på, og en flott mulighet til å få formidlet vårt informasjonsmateriell til skolen!

A-magasinet

A-magasinet 17. juni 2019 (Aftenposten): *Faren til Lisbeth (11) hadde vært borte i et halvt år. Så kom det et brev i posten.* Lisbeth (29) forteller i artikkelen om hvordan det var for henne da faren var i fengsel i hennes barndom. Daglig leder i FFP, Hanne Hamsund, fortalte i artikkelen om hvilke konsekvenser fengsling av en forelder kan ha for barn. Hun viste også til at mye har endret seg i fengslene siden Lisbeths barndom, blant annet innføring av barneansvarlige.

Pårørende i media

FFP har i 2019 også rekruttert pårørende til flere saker i media. Vi har lagt ut åtte henvendelser til pårørende om å delta på ulike ting i våre kanaler. En av de endte med et innslag i Ukeslutt på radio, en annen med et flott innslag på «Bli med heim» på NRK super.

1.6 POLITISK ARBEID

Høringer på Stortinget

Høring i Arbeids- og sosialkomiteén

FFP tok opp behovet for reisestøtte for pårørende med komiteén, en sak FFP har vært opptatt av i svært lang tid. Nedleggelsen av syv fengsler i 2019 aktualiserer behovet for reisestøtte, da flere pårørende får lenger reisevei for å opprettholde kontakt med sitt familiemedlem, og nærhetsprinsippet vil brytes i flere tilfeller enn tidligere. Spesielt når det gjelder kvinnelige innsatte er dette et problem, da nærhetsprinsippet ofte blir brutt når det gjelder kvinner. FNs regler for behandling av kvinnelige innsatte (Bangkokreglene) anbefaler at det iverksettes kompensierende tiltak når kvinner soner langt fra hjemstedet. Reisestøtte for pårørende er et slikt tiltak.

Høring i Familie- og kulturkomiteén

Også i denne komitéhøring var reisestøtte for pårørende et tema. FFP tok videre opp behovet for forutsigbarhet i vår drift og ba om at også FFP, som flere andre organisasjoner, kan få øremerkede midler til vårt arbeid gjennom tilskuddsordningen «Nasjonal tilskuddsordning

for å inkludere barn og unge». Dette ville gitt en større økonomisk forutsigbarhet, ha stor betydning for driften av organisasjonen og gi større forutsigbarhet også for det tilbudet vi gir til barn og unge med et familiemedlem i fengsel. FFP fremhevet også betydningen av å få til et samarbeid mellom familievernet og kriminalomsorgen om å tilby familiesamtaler i fengsel. FFP startet i 2016 et prosjekt der vi gjennom informasjon, møter, kontaktformidling og kursing hadde som mål å få familievernkontor og fengsler over hele landet til å samarbeide om å tilby familiesamtaler til pårørende og innsatte i fengsel. Mange fengsler deltok på kurs og ønsket å kunne tilby familiesamtaler. Det ble i 2019 startet en dialog mellom Kriminalomsorgsdirektoratet og Bufdir for å se på muligheten for et framtidig samarbeid mellom de to etatene om gjennomføring av familiesamtaler i fengsel. FFP oppfordret Familie- og kulturkomiteén til å være en pådriver for samarbeidet, og å komme med føringer om at familievernet skal prioritere samarbeid med kriminalomsorgen.

Høring i Justiskomiteén

Også i Justiskomiteén var brudd på nærhetsprinsippet og behov for reisestøtte et viktige tema. Nedleggelse av flere fengsler fører til at det blir lengre reisevei for mange pårørende, og belastningen for å komme på besøk øker både praktisk og økonomisk. I tillegg til at dette rammer pårørende sterkt, svekker det også den innsattes rehabilitering. Nærhetsprinsippet brytes langt oftere når det gjelder kvinner enn når det gjelder menn. Når kun seks prosent av de innsatte er kvinner, og det kun er fire rene kvinnefengsler, i tillegg til noen avdelinger for kvinner i mannsfengsler, betyr dette at nærhetsprinsippet brytes systematisk. FFP anmodet Justiskomiteén på det sterkeste om å ta kompensierende tiltak for kvinner på alvor. FFP tok videre opp problemstillinger knyttet til manglende øremerking av midler til frivillige organisasjoner.

FFP, ved daglig leder Hanne Hamsund, deltok i tre ulike komitéer og argumenterte for saker som er viktige for pårørende, blant annet behovet for reisestøtte til pårørende, familiesamtaler i fengsel og mer forutsigbare midler til FFP.

Annet politisk arbeid

Reisestøtte for pårørende

FFP har i mange år argumentert for at det må etableres en reisestøtte til pårørende når nærhetsprinsippet brytes. Nedleggelse av flere fengsler i 2019 aktualiserte dette behovet. På den bakgrunn tok FFP sammen med Fri Vestfold - Kirkens Bymisjon, våren 2019 et nytt initiativ for å få etablert en ordning med reisestøtte. Vi sendte en anmodning om saken til Barne- og familieministeren som sendte saken videre til Arbeids- og sosialdepartementet, som sendte saken videre til Justisdepartementet. Det er på tide at de ulike departementene og komiteene samarbeider om å finne en løsning som gir pårørende rett til reisestøtte under visse vilkår når nærhetsprinsippet brytes. Det er ikke rimelig at det er de pårørende som må betale regningen for omstruktureringen i kriminalomsorgen.

Kompenserende tiltak for kvinnelige innsatte

FFP har hatt mye fokus på situasjonen for kvinner i fengsel, spesielt etter nedleggelse av Bergen fengsel avdeling Osterøy og Sandefjord fengsel i 2019. Til tross for at det er velkjent at nærhetsprinsippet nærmest systematisk brytes på grunn av få soningsplasser for kvinner ble likevel det nye kvinnefengselet bygget uten besøkshus og lagt lite sentralt til, i Evje i Agder. FNs regler for behandling av kvinnelige innsatte (Bangkokreglene) anbefaler at det iverksettes kompensierende tiltak for kvinner når de må sone langt fra familien (FN 2010: regel 26). Kompenserende tiltak kan blant annet være besøkshus, reisestøtte, kontakt via videosamtaler og utvidede besøks- og telefontider. Vi har i 2019 argumentert for behovet for kompensierende tiltak for kvinner i fengsel gjennom flere foredrag, debatter, høringer på stortinget og i et møte med Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI).

Knappe permisjonskvoter under soning med elektronisk kontroll

I møte med Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) oppfordret vi også KDI til å se på permisjonsreglene ved soning med elektronisk kontroll. Permisjonsadgangen er mindre når man soner hjemme med elektronisk kontroll enn for eksempel ved soning i overgangsboliger. Små muligheter for permisjon får særlig konsekvenser for enslige forsørgere fordi dette også rammer barna i stor grad.

DEL 2: PRIORITERINGER I 2020

2.1 FFPs lokaler

FFP i Oslo flyttet i februar 2020 inn i nye lokaler i St. Olavs gate 21A. Vi er veldig fornøyd med de nye lokalene og ser frem til å komme ordentlig i orden. Lokalene er en oppgradering i forhold til våre tidligere lokaler i Nordahl Bruns gate, og vi har fått bedre plass både til kontorer og fellesrom for møter og aktiviteter for pårørende. Vi har i over 20 år vært heldig med gunstige leievilkår gjennom Vernelagsstiftelsen i Nordahl Bruns gate, men må framover forholde oss til langt høyere utgifter til husleie.

I februar flyttet FFP inn i nye, fine lokaler i St. Olavs gate 21A.

2.2 FFPs tilbud til pårørende

FFP vil i 2020 videreføre det landsdekkende rådgivningstilbudet til pårørende og opprettholde et godt og variert tilbud til pårørende i våre avdelinger i Oslo og i Trondheim. Begge avdelingene vil også i 2020 tilby rådgivning, møter og treff, ulike aktiviteter og ferie- og helgeturer både for barn og voksne. Vi vil også tilby rådgivning på chat og Facebook.

Vi ønsker også å videreføre tilbudet med individuell terapi for pårørende i Oslo i et samarbeid med gestaltterapeut Lill Hallbäck. FFP Trøndelag vil videreføre tilbudet om reflekterende familiesamtaler i samarbeid med Trondheim fengsel og Trøndelag friomsorgskontor. FFP Trøndelag vil i 2020 benytte en frivillig som skal være med på aktiviteter og være til stede i besøksavdelingen i Trondheim fengsel for å informere besøkende om FFPs tilbud. Også i Oslo er vi i dialog med flere som ønsker å bidra som frivillige, både pårørende og andre med relevant fagbakgrunn.

Treff for unge voksne og for foreldre til innsatte

Det har vært vellykket å arrangere egne treff for foreldre til innsatte og egne treff for unge voksne i aldersgruppen 18-30 år, og vi vil videreføre disse gruppene også i 2020 i Oslo samt fortsette med treff for foreldre i Trondheim. Vi setter stor pris på støtte fra Stiftelsen Dam til å gjennomføre gruppene og til helgetur for unge voksne og foreldre som har en sønn eller datter i fengsel høsten 2020.

FFP Ung

FFP Ung vil også i 2020 tilby varierte aktiviteter og møteplasser for barn og unge. Gjennom tilbudet til FFP Ung kan barn og unge delta på aktiviteter de ofte ellers ikke har anledning til å delta på, samtidig som barna får et fellesskap og en mulighet til å møte andre i en liknende situasjon. Nytt i 2020 er at vi vil arrangere noen aktiviteter kun for ungdom, uten yngre barn eller foreldre. Vi har sett at det ofte blir et frafall av ungdom når de kommer til en viss alder. Dette kan være fordi ungdom velger å prioritere andre aktiviteter, eller fordi FFP Ungs aktiviteter ikke appellerer like mye til litt eldre ungdom. Gjennom å arrangere noen ekstra spennende aktiviteter kun for ungdom mellom 13 og 18 år håper vi å nå denne gruppen bedre.

Treff for pårørende i Bergen

FFP har de siste to årene reist fra Oslo tre ganger årlig for å gi for pårørende i Bergen tilbud om å møte andre pårørende og snakke med FFPs rådgivere. I 2018 fikk vi støtte fra LNU, men prosjektet har etter dette vært ufinansiert. Vi ønsker også i 2020 å gi pårørende i Bergensområdet et tilbud om støtte, rådgivning og deltakelse på aktiviteter, og har søkt Stiftelsen Dam og Sparebankstiftelsen SR-bank om midler til en videreføring av tilbudet. I 2020 har vi planlagt flere treff for pårørende, blant annet treff og middag på Egon, keramikkverksted og å se en familieforestilling på Den Nasjonale Scene etterfulgt av treff på Peppes. I forbindelse med turene til Bergen setter vi også av en dag til individuelle samtaler med rådgivere i FFP. Mange har benyttet seg av dette tilbudet og sier de ønsker samtaler også i 2020.

Treff for pårørende i Nord-Norge

FFP fikk i 2019 støtte fra Extrastiftelsen til prosjektet *Støtte til innsattes pårørende i nord*. Vi besøkte fengslene og arrangerte pårørendetreff og fagmøter i Bodø, Tromsø, Vadsø og Alta. Et av målene var å finne lokale kontaktpersoner som kunne tilrettelegge for selvhjelpsgrupper eller pårørendetreff samt lokale aktiviteter. Vi vil jobbe for å kunne fortsette med å tilby pårørendetreff i Bodø og Tromsø, i samarbeid med lokale ressurspersoner og organisasjoner.

Pårørende med minoritetsbakgrunn

En av målsettingene i FFPs minoritetsarbeid er å nå ut til pårørende med minoritetsbakgrunn i større grad, og arbeide for at både FFP og kriminalomsorgen møter gruppens behov på en bedre måte.

I 2020 vil vi fortsette arbeidet med å kartlegge og synliggjøre særskilte problemstillinger denne gruppen pårørende har i møtet med kriminalomsorgen og andre instanser. I vår kontakt med fengsler og andre etater skal FFP fortsette å sette søkelys på viktige temaer knyttet til minoriteter og kommunisere viktigheten av å tilrettelegge for likeverdige tilbud. Kultursensitivitet, morsmålsamtale, bruk av tolk, utvisning, bruk av videosamtaler samt besøkshus er temaer som FFP stadig tar opp og dette vil være fokusområder også i 2020.

Gjennom et treårig prosjekt støttet av Bufdir ønsker vi å sette spesielt fokus på utfordringer som pårørende med minoritetsbakgrunn kan oppleve i møtet med barnevernet. FFP vil, gjennom informasjonsarbeid rettet mot pårørende og kompetanseheving for barnevernsansatte, bidra til en bedre dialog mellom barnevernet og pårørende. I den forbindelse skal FFP i løpet av 2020 arrangere informasjonsmøter om barnevernet for pårørende og frokostseminar for ansatte i barnevernet. FFP vil videre delta på ulike fagdager, seminarer og konferanser og bidra med innlegg eller stå på stand for å informere om våre tilbud der dette er relevant. FFP har i 2019 etablert samarbeid med flere aktuelle organisasjoner som vil være sterke ressurser for minoritetsprosjektet, og det er ønskelig å videreutvikle dette samarbeidet i 2020.

2.3 Samarbeid med kriminalomsorgen og andre

Det gode samarbeidet FFP har med kriminalomsorgen og de enkelte fengslene er viktig for vårt arbeid. FFP vil i 2020 opprettholde dette samarbeidet gjennom samarbeidsmøter og deltakelse på ulike arrangementer i fengslene. FFP har jevnlig samarbeidsmøter med sentrale fengsler på østlandsområdet og i Trondheimsområdet, og vi vil i 2020 blant annet opprettholde faste møter med Ringerike fengsel, Halden fengsel, Ila fengsel og forvaringsanstalt og Trondheim fengsel. Vi har nå også avtalt jevnlig møter med Romerike fengsel, avdeling Ullersmo. I 2020 åpner de nye fengslene i Agder, og FFP vil opprette kontakt med fengslene og bidra til at pårørendeperspektivet blir ivaretatt på en god måte i fengslene. FFP har vært opptatt av at kvinnefengselet i Evje ikke har etablert besøkshus, og vi vil fortsette å være en pådriver for dette og andre kompenserende tiltak for kvinner som soner langt fra sin familie.

FFP har i lang tid vært opptatt av at kvotene både for telefon og besøk i fengslene er alt for knappe. Vi vil i 2020 fortsette å være en pådriver for at kvotene økes, og at fengslene i større grad tar i bruk videosamtaler som et supplement til besøk og telefon.

De siste årene har det blitt gjennomført flere straffer i samfunnet enn i fengsel. Dette er en svært positiv utvikling, og FFP vil jobbe for i større grad å synliggjøre at FFP selvfølgelig også er en organisasjon for pårørende som opplever at deres familiemedlem soner i hjemmet eller gjennomfører samfunnsstraff.

FFP opplever en økning i forespørsler om å delta på arrangementer for innsatte i fengslene. Det meste av FFPs materiell er beregnet på pårørende, og vi ønsker derfor i 2020 å utvikle informasjonsmateriell rettet mot innsatte. Målet med å informere innsatte om FFPs arbeid er både at de kan viderefremde informasjon om FFP til sine pårørende, men også at de selv bedre kan ivareta sine familierelasjoner. FFP har et nyttig samarbeid med barneansvarlige i flere fengsler, og ønsker å videreføre dette i 2020 blant annet gjennom deltakelse på nettverkssamlinger for barneansvarlige.

FFP vil i 2020 også videreføre samarbeidet i ulike nettverk vi deltar i, både i Norge og i Europa.

Samarbeid med pårørendesenter og veiledningssenter

FFP er den eneste organisasjonen i Norge som har et rendyrket tilbud for pårørende til domfelte. Selv om FFP har et landsdekkende rådgivningstilbud, kan vi ikke tilby pårørende til innsatte over hele landet det samme aktivitetstilbudet vi kan tilby pårørende som bor nær våre avdelinger i Oslo og Trondheim. De siste årene har det vokst frem flere ulike tilbud som også pårørende til domfelte kan ha nytte av, både gjennom kommuner og organisasjoner. Dette er organisasjoner, pårørendesenter og veiledningssenter som har mye kompetanse om arbeid for pårørende, men ikke spesifikk kompetanse om pårørende til innsatte. FFP har fått henvendelser fra flere organisasjoner, pårørendesenter og veiledningssenter med spørsmål rundt situasjonen for pårørende til innsatte, spesielt om situasjonen for barn med foreldre i fengsel, og konsekvenser som rammer barna og deres omsorgspersoner når en i familien fengsles.

FFP har for 2020 søkt midler fra Stiftelsen Dam for å etablere kontakt med pårørendeorganisasjoner, veiledningssentre for pårørende og pårørendesentre over hele landet, innhente informasjon om tilbudet de har, og øke deres kunnskap om pårørende til domfeltes situasjon. Vi ønsker også å samarbeide med enkelte organisasjoner eller senter om lokale pårørendetreff

andre steder i landet enn Oslo og Trondheim, og vi vil lage en oversikt på vår hjemmeside som synliggjør tilbud som pårørende til domfelte kan benytte seg av. Gjennom et slikt arbeid vil ikke bare de ulike organisasjonene og sentrene få bedre kunnskap om pårørende til innsattes situasjon, men det vil også gjøre det enklere for FFP å henvise pårørende til tilbud de kan benytte seg av i deres nærområde, og de vil lettere kunne henvise pårørende til oss.

Samarbeid med Sanden Media

Produksjonsselskapet Sanden Media er i gang med å lage en kortfilm i samarbeid med FFP om hvordan det er å vokse opp når en av foreldrene sitter i fengsel. Filmen skal baseres på intervju og lydopptak med barn som forteller sin historie. Det skal benyttes skuespillere i filmen, men det er barnas historie som formidles, og lydopptakene med barna vil bli benyttet i filmen. Filmen skal inngå i en dokumentarserie om barns utfordrende hverdager i Norge.

FFP har samarbeidet med Sanden Media om filmer tidligere. Filmene ligger tilgjengelig på vår hjemmeside, og vi bruker dem også hyppig i foredragsvirksomhet. Vi ser fram til nok et samarbeidsprosjekt, og å kunne bruke filmen i vårt informasjonsarbeid. Prosjektet er støttet av Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging og fra Sør-Norsk filmsenter, og vi har også søkt Stiftelsen Dam om midler til prosjektet.

2.4 Politisk arbeid

FFP vil også i 2020 prioritere påvirkningsarbeid og dialog, både med kriminalomsorgen og politikere. Vi vil skrive høringsuttalelser i saker der det er naturlig at vi uttaler oss.

Reisestøtte til pårørende

FFP vil fortsette å arbeide for at det etableres en ordning med reisestøtte for pårørende som har lang og dyr reisevei til fengselet. Målet er at det skal bli lettere å opprettholde kontakt under soning, og at det offentlige må ta ansvar i tilfeller der nærhetsprinsippet brytes og domfelte må sone langt fra hjemstedet. Behovet er aktualisert etter at flere små fengsler ble lagt ned i 2018 og 2019, og nye, store enheter er bygget i Agder, og er også en sentral problemstilling i region nord der det ofte er store avstander mellom fengslene og pårørende.

Kvinner i fengsel

Når det gjelder kvinner i fengsel brytes nærhetsprinsippet nærmest systematisk på grunn av få soningsplasser for kvinner. Likevel ble det nye kvinnefengselet lagt til Evje, som ligger lite sentralt. FNs regler for behandling av kvinnelige innsatte (Bangkokreglene) anbefaler at det iverksettes kompenserende tiltak når kvinner soner langt fra hjemstedet. Reisestøtte for pårørende, besøkshus, videosamtaler og utvidet besøks- og telefontid er eksempler på slike kompenserende tiltak, og FFP vil også i 2020 være en pådriver for at slike tiltak etableres.

Oppfølging av anbefalingene fra Europarådet

I 2018 kom Europarådet med anbefalinger for ivaretagelse av barn med foreldre i fengsel. FFP vil i 2020 oversette retningslinjene til norsk og synliggjøre disse i større grad overfor kriminalomsorgen.

2.5 Koronasituasjonen

På grunn av utbrudd av koronaviruset i begynnelsen av mars, ble alle FFPs aktiviteter og treff for pårørende avlyst på ubestemt tid. FFPs ansatte har flyttet arbeidet til hjemmekontor. Tilbudet gjennom rådgivningstelefonen fortsetter med normale åpningstider og vi har utvidet tilbudet om chat fra tre til fem dager i uken. Koronasituasjonen har ført til store endringer i kriminalomsorgen, og vi har opplevd en mangedobling i henvendelser fra pårørende. Mange er fortvilet over stengte besøksavdelinger og stopp i permisjoner. Selv om pårørende har forståelse for tiltakene som innføres oppleves det likevel som vanskelig.

FFP fikk raskt en god dialog med KDI for å sikre god informasjon til pårørende. Det har blitt arrangert møter med regionene og organisasjonene for å oppdatere hverandre på hvordan situasjonen påvirker innsatte, pårørende og våre virksomheter. Med ett døgnns frist skrev FFP en høringsuttalelse til forslag om midlertidig forskrift til straffegjennomføring (koraloven). Forskriften gir kriminalomsorgen hjemmel til å nekte besøk og til å utvide bruken av hjemmesoning med elektronisk kontroll. I høringsuttalelsen var FFP særlig opptatt av at kompenserende tiltak på grunn av stengte besøksavdelinger, som økt ringetid og hyppigere bruk av videosamtaler, måtte være forpliktende for kriminalomsorgen. Vi setter pris på tilbakemeldinger fra pårørende om hvordan disse nye tiltakene og ordningene fungerer, og vil fortsette dialogen med KDI, regionene og fengslene når det gjelder denne situasjonen.

Koronasituasjonen vil også påvirke FFPs tilbud fremover. Det er uvisst hvor lenge vi må ha begrenset tilbud for pårørende og i hvilken grad vi vil få mulighet til å gjennomføre den planlagte aktiviteten. Samtidig påvirker situasjonen oss til å utvikle nye metoder for å gi pårørende et godt tilbud og ivareta FFPs arbeid. Møter blir gjennomført på nett, og vi vurderer også å tilby rådgivning gjennom videosamtaler.

Vi i FFP håper at situasjonen snart vil bedre seg, og at vi om ikke lenge vil kunne gå tilbake til en mer normal hverdag. Vi ser fram til å videreføre FFPs viktige arbeid i 2020!

REGNSKAP 2019

Inntekter	Ordinær drift	FFP Ung	FFP Trøndelag	FFPs minoritetsprosjekter	Totale inntekter
Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI)	990 028	576 906	1 370 634	62 432	3 000 000
Barne-, ungdoms- og familiedir (BUFdir)		1 050 000	450 000		1 500 000
Barne-, ungdoms- og familiedir (BUFdir)				165 000	165 000
Stiftelsen Dam	385 000		192 500		577 500
Oslo k. Velferdsetaten, Ansk. og tilsk.avd	99 000				99 000
Oslo k. Velferdsetaten, Enhet for mangf. og inkl.				200 000	200 000
Komp.senter for kriminalitetsforebyg.	400 000				400 000
Scheiblers legat	200 000				200 000
Andre inntekter, Oslo	36 667	73 333			110 000
Andre inntekter, Trondheim			95 000		95 000
Momskompensasjon	121 701	109 531	146 041	28 396	405 669
Finansresultat	1 263				1 263
Sum inntekter	2 233 659	1 809 770	2 254 175	455 828	6 753 432

Kostnader	Ordinær drift	FFP Ung	FFP Trøndelag	FFPs minoritetsprosjekter	Totale utgifter
Lønn	1 109 679	1 005 647	1 352 422	206 833	3 674 581
Feriepenger	129 227	117 112	157 495	21 097	424 931
Obligatorisk tj.pensjon	28 848	25 963	34 618	6 731	96 160
Arbeidsgiveravg.	161 003	145 909	196 223	29 163	532 298
Arb.avg.av feriepenger	18 221	16 512	22 206	2 976	59 915
Sosiale utgifter	12 095	10 961	14 741		37 797
Husleie/strøm/renhold	86 725	76 907	122 512	94 027	380 171
Inventar /utstyr/vedlikehold	9 709	8 798	11 832	15 091	45 430
Regnskapshonorar	20 720	18 778	25 252	4 000	68 750
Revisjonshonorar	22 960	20 808	27 982	5 000	76 750
Andre honorarer	62 125	33 164	6 303	5 625	107 217
Oversettelse, bruk av tolk				1 073	1 073
Prosjeksamarbeid Sanden Media	200 000				200 000
Kontorrekvisita	14 050	12 734	17 125	5 512	49 421
Trykksaker/infomateriell	22 409	20 309	27 312	16 182	86 212
Aviser, tidsskrifter og bøker	708	642	863		2 213
Seminarer, kurs, utdanning	26 770	24 260	32 625		83 655
Telefon	5 060	4 585	6 166	3 640	19 451
Internett/data	18 249	16 538	22 240	1 798	58 825
Porto	26 370	23 897	32 138	10 000	92 405
Reiseutg.	50 793	46 031	61 904	8 626	167 354
Aktiviteter ferie	23 086	136 697	42 514		202 297
Møteutg og sosiale treff pår.	14 508	13 149	17 683	9 716	55 056
Annonse/informasjon	2 141	1 939	2 609	6 238	12 927
Forsikringspremier	12 444	11 277	15 165	2 500	41 386
Andre kostnader	19 267	17 153	4 245		40 665
Sum kostnader	2 097 167	1 809 770	2 254 175	455 828	6 616 940

Resultat 2019	Ordinær drift	FFP Ung	FFP Trøndelag	FFPs minoritetsprosjekter	Sum Total
Sum inntekter 2019	(2 233 659)	(1 809 770)	(2 254 175)	(455 828)	-6 753 432
Sum Kostnader 2019	2 097 167	1 809 770	2 254 175	455 828	6 616 940
Resultat 2019	(136 492)	-	-	-	(136 492)

Bevegelse Egenkapital:	Ordinær drift	FFP Ung	FFP Trøndelag	FFPs minoritetsprosjekter	Sum Total
Egenkapital 1/1-19	(565 302)	-	-	-	(565 302)
Arets resultat	(136 492)	-	-	-	(136 492)
Egenkapital pr. 31/12-19	(701 794)	-	-	-	(701 794)

Eiendeler

Omløpsmidler	2019	2018
Bankinnskudd	1 892 033	1 410 528
Sum omløpsmidler	1 892 033	1 410 528

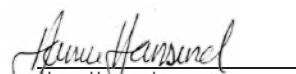
Gjeld og egenkapital

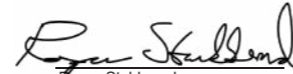
Gjeld	2019	2018
Leverandørgjeld	(44 196)	(95 920)
Forskuddstrekk	(219 974)	(159 926)
Skyldig arb.avg.	(121 180)	(99 968)
Skyldig arb.avg. av feriep.	(62 392)	(60 387)
Forskudd fra kunder	(300 000)	-
Skyldig feriepenger	(442 497)	(428 279)
Annen kortsiktig gjeld	-	(746)
Sum gjeld	(1 190 239)	(845 226)
Egenkapital		
EK ordinær drift	(701 794)	(565 302)
EK prosjekt ung		
Sum egenkapital	(701 794)	(565 302)

Sum eiendeler 1 892 033 1 410 528

Sum gjeld og EK (1 892 033) (1 410 528)

16.03.20
Dato

Hanne Håmsund
Daglig leder

Roger Stubberud
Styreleder

FORELØPIG BUDSJETT 2020

Inntekter	Budsjett 2019	Regnskap 2019	Budsjett 2020
Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI), drift	3 000 000	3 000 000	3 000 000
KDI post 70	375 000		
Helsedirektoratet	310 000		
Kompetansesenter for kriminalitetsforebygging		400 000	250 000 *
Oslo kommune, Velferdsetaten	99 000	99 000	99 000
Oslo kommune, Enhet for mangfold og inkludering		200 000	0
Barne-, ungdoms- og familiedir.	1 800 000	1 500 000	2 200 000 *
Barne-, ungdoms- og familiedir.		165 000	340 000
Stiftesen Dam	724 350	577 500	1 010 000 *
Scheiblers legat	150 000	200 000	0
Diverse inntekter Oslo	250 000	111 263	260 000 *
Diverse inntekter Trøndelag	100 000	95 000	120 000 *
Momskompensasjon	360 000	405 669	430 000 *
Sum mulige inntekter	7 168 350	6 753 432	7 709 000

Utgifter	Budsjett 2019	Regnskap 2019	Budsjett 2020
Lønn, arbg avg, feriepenger	4 680 000	4 691 725	4 901 867
Pensjon	100 000	96 160	207 000
Sosiale utgifter	40 000	37 797	50 000
Andre honorarer	200 000	107 217	200 000
Oversettelse materiell, bruk av tolk	10 000	1 073	20 000
Prosjeksamarb Sanden Media	75 000	200 000	200 000
Aktiviteter og ferie	320 000	202 297	250 000
Møteutg. og sosiale treff pårørende	100 000	55 056	75 000
Husleie/strøm/renhold	650 000	380 171	690 000
Inventar/utstyr/vedlikehold	150 000	45 430	280 000
Telefon	20 000	19 451	30 000
Data/internett	55 000	58 825	60 000
Porto	130 000	92 405	120 000
Reise	180 000	167 354	180 000
Kontorrekvisita	60 000	49 421	60 000
Regnskap og revisjon	135 000	145 500	150 000
Trykk, infomateriell	150 000	86 212	170 000
Seminar, kurs, utdanning	110 000	83 655	85 000
FFPs arrangerte seminar og kurs	70 000		
Forsikringer	40 000	41 386	45 000
Veiledning	10 000		10 000
Aviser, tidsskrifter, litteratur	15 000	2 213	10 000
Annonse/reklame	50 000	12 927	10 000
Andre kostnader	10 000	40 665	15 000
SUM	7 360 000	6 616 940	7 818 867
Foreløpig resultat	-191 650	136 492	-109 867

* = Uavklarte midler pr mars 2020

REVISJONSBERETNING 2018 - SIDE 1

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til årsmøtet i Foreningen for Fangers Pårørende

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Foreningen for Fangers Pårørende' årsregnskap som viser et overskudd på kr 136.492,-. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2019, og resultatregnskap for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av foreningens finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i *Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av foreningen slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og forretningsførers ansvar for årsregnskapet

Styret og forretningsfører (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til foreningens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgave og plikter ved revisjonen av årsregnskapet.

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Hovedkontor :
Engebretts vei 3
0275 OSLO

Telefon : (+47) 90 12 62 10
Telefax : (+47) 23 13 10 90

www.bruserud.no
fornavn@bruserud.no

Avdelingskontor Tonsberg :
Sjøseneteret Vallo
Postboks 149
3166 TOLVSROD
Telefon : (+47) 33 41 45 33
Telefax : (+47) 33 32 90 33

REVISJONSBERETNING 2018 - SIDE 2

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoen, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av foreningens interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om foreningens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at foreningen ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av foreningens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, den 16. mars 2020

Revisjonsselskapet
J. BRUSERUD & CO. AS

Jan Bruserud
Registrert revisor

Hovedkontor :
Engebretts vei 3
0275 OSLO

Telefon : (+47) 90 12 62 10
Telefax : (+47) 23 13 10 90

www.bruserud.no
fornavn@bruserud.no

Avdelingskontor Tonsberg :
Sjøseneteret Vallo
Postboks 149
3166 TOLVSROD
Telefon : (+47) 33 41 45 33
Telefax : (+47) 33 32 90 33

FOR FANGERS PÅRØRENDE (FFP)
Landsdekkende støtte og rådgivning

22 11 41 30

www.ffp.no, post@ffp.no

FFP i Oslo

sms: 979 66 199

E-post: post@ffp.no

Besøksadr: St. Olavs gate 21A, 0165 Oslo

Postadr: Pb. 6710 St. Olavs plass, 0130 Oslo

FFP Trøndelag

sms: 940 03 120

E-post: trondelag@ffp.no

Adr: Kjøpmannsgata 23, 7013 Trondheim